

Sygn. akt VI U 506/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2022 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Maciej Flinik

Protokolant – starszy sekretarz sądowy Marta Walińska

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2022 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: P. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 31 marca 2022 r., znak: (...)

w sprawie: P. W.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę pomostową

1/ zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z dnia 31 marca 2022 roku w ten sposób, że ubezpieczony P. W. ma prawo do emerytury pomostowej od dnia (...) roku,

2/ stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sędzia Maciej Flinik

Sygn. akt VI U 506/22 UZASADNIENIE

Ubezpieczony P. W. wniósł odwołanie od decyzji (...) Oddział w B. z dnia 31 marca 2022r. , którą odmówiono mu przyznania prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu nie zgodził się z niezaliczeniem mu okresów pracy w warunkach szczególnych od 1 grudnia 1988 r. do 10 maja 1992 r. (gdzie przedstawiono zaświadczenie o w/w pracy zgodnie z zatrudnieniem) , od 11 maja 1992 r. do 31 października 2001 r (gdzie przedstawiono zaświadczenie o w/w pracy) , od 1 września 2006 r. do 31 grudnia 2008 r., gdzie przedstawiono zaświadczenie o w/w pracy, a trwało ono dłużej bo do 30 listopada 2011 r. Ubezpieczony argumentował, że zmiany przepisów w ustawie emerytalnej w dalszym ciągu się niezrozumiale dla pracodawców, a co za tym idzie są błędy merytoryczne w świadectwach pracy , jak i w zaświadczeniach o pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie podnosząc, iż ubezpieczony nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach. Nie zaliczono okresów pracy :

- od 1 grudnia 1988 r. do 10 maja 1992 r. , ponieważ pracodawca w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie podaje punktu do Zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z 20 marca 1983 r., pod którym zostało wymienione to stanowisko pracy

- od 11 maja 1992 r. do 31 grudnia 2001 r., ponieważ świadectwo pracy w szczególnych warunkach zawiera nieprawidłową podstawę prawną to jest przedsiębiorstwa podlegające pod sektor prywatny powinny podać rodzaj wykonywanej pracy powołując się jedynie na wykaz stanowiący załącznik do Rozporządzenia RM z 7 lutego 1983r.

Nadto w świadectwie pracy z 31 października 2001r. pracodawca podaje, że odwołujący w pełnym wymiarze czasu pracy pracował dopiero od 1 stycznia 1995 r. do 31 października 2001r.

- od 1 września 2006 r. do 31 grudnia 2008 r. , ponieważ świadectwo pracy w warunkach szczególnych zawiera nieprawidłową podstawę prawną to jest przedsiębiorstwa podlegające pod sektor prywatny powinny podać rodzaj wykonywanej pracy powołując się jedynie na wykaz stanowiący załącznik do Rozporządzenia RM z 7 lutego 1983 r.

- od 1 stycznia 2009 r. do 10 maja 2011 r., od 1 marca 2011 r. do 30 listopada 2011 r. , od 1 kwietnia 2017 r. do 31 grudnia 2020 r. oraz od 1 stycznia 2020 r. do 28 lutego 2022r. ponieważ pracodawcy nie potwierdzają, że odwołujący wykonywał prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze to jest nie zgłosili do ZUS na drukach ZUS ZSWA.

Dalej organ rentowy wskazał, iż po dniu 31 grudnia 2008 r. odwołujący nie został zgłoszony w ZUS jako pracownik wykonujący pracę w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :

Ubezpieczonemu P. W. pozwany zaliczył do stażu pracy w warunkach szczególnych okresy jego zatrudnienia przypadające od 13 kwietnia 2012 r. do 30 września 2016 r. oraz od 1 stycznia 2021r. do 31 grudnia 2021r. (łącznie 5 lat, 5 miesięcy i 18 dni).

/ bezsporne /

W/w- ny w okresie od 1 grudnia 1988 r. do 10 maja 1992 r. pracował w (...) S.A. na stanowisku kierowcy autobusu powyżej 45 miejsc. W latach 1992 – 2001 (po przejściu z (...) na zasadzie porozumienia pomiędzy zakładami) pozostawał zatrudniony w (...) (...) sp. z o.o. Biuro (...) jako kierowca autokaru (40 miejsc i więcej) . Firma obsługiwała wycieczki zagraniczne , początkowo o charakterze „ handlowym „ (np. do B.), następnie o charakterze turystycznym , wykonywała również (po podpisaniu umowy z (...)) przewozy osób niepełnosprawnych (niewidomych, głuchoniemych) , a także obsługiwała przewozy zleczonych jej wycieczek szkolnych.

/ dowód : świadectwa pracy k. 10 – 11 akt kapitałowych ZUS, zeznania świadka J. O. oraz ubezpieczonego - zapis AV k. 31 akt sprawy /

W okresie od 21 listopada 2002r. do 12 lutego 2003r. ubezpieczony pracował na stanowisku kierowcy – konduktora w (...) spółka z o.o. Jeździł autobusem na linii miejskiej z centrum B. na O.. Od 1 września 2006 r. do 28 lutego 2011 r. pozostawał zatrudniony na stanowisku kierowcy w (...) J. J. (1) w Ż. . Firma zajmowała się wykonywaniem zleczonych jej przewozów wycieczek autokarowych w kraju i za granicą.

/ dowód : zeznania świadka J. J. oraz ubezpieczonego – zapis AV k. 30 akt sprawy, świadectwa pracy i świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach - k. 6 – 12 akt ZUS/

W okresie od 3 kwietnia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. oraz od 1 lipca 2013 r. do 30 września 2016 r. ubezpieczony pozostawał zatrudniony na stanowisku kierowcy autokaru w (...) . Przez okres około półtora tygodnia jeździł autokarem na stałej linii (zgodnie z planem jazdy, wysadzając i zabierając pasażerów z przestanków) w ramach komunikacji zastępczej dla przewoźnika kolejowego (...) oraz 2- 3 dni w ramach komunikacji zastępczej dla

przewoźnika kolejowego (...). Okresowo rozwoził również dzieci do szkoły w gminie B., które to przewozy przejął następnie (...) włączając je do swojego rozkładu jazdy. Od 1 kwietnia 2017 r. do 28 lutego 2022 r. ubezpieczony pracował w (...) M. S. na stanowisku kierowcy autobusu powyżej 15 miejsc. Prowadził największe posiadane przez firmę autokary (55 miejsc). Przewoził pracowników (różnego rodzaju instytucji wojsko , urzędy skarbowe , (...)) na szkolenia pracownicze lub zjazdy integracyjne, dzieci na wycieczki szkolne , klientów biur podróży w ramach imprez organizowanych turystycznych w kraju i za granicą.

/dowód : zeznania świadka K. S. , ubezpieczonego - zapis AV k. 60 akt sprawy , świadectwa pracy 13 – 14, 16 – 17 akt ZUS /

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dostępnej dokumentacji pracowniczej ubezpieczonego (jego akt osobowych, świadectw pracy i świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych) , której autentyczności i wiarygodności nie ma podstaw kwestionować oraz korespondujących z jej treścią zeznań w/w - nego i zawnioskowanych przezeń świadków.

W takim stanie faktycznym odwołanie zasługiwało na uwzględnienie . Stosownie do treści art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych / Dz.U.2008.237.1656 / prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2)ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4)ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z kolei stosownie do treści art. 49 ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1)po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2)spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3)w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przepis art. 3 ust. 1 ustawy stanowi, iż prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Niezbędnym warunkiem przyznania emerytury pomostowej w oparciu o którykolwiek z przywołanych wyżej dwóch przepisów jest wykazanie się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 lub 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W myśl art. 4 wskazanej ustawy konieczne jest aby prace w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wymienione w odpowiednio w załączniku nr 1 lub 2 były wykonywane po dniu 31 grudnia 2008 r. , stosownie zaś do treści art. 49 (gdy pracownik nie wykonywał tego rodzaju prac po 31 grudnia 2008 r.) niezbędnym jest wykazanie przezeń 15 lat takich prac (wymienionych w załączniku 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych) do dnia 31 grudnia 2008 r. . W motywach wyroku z dnia 13 marca 2013 r. II UK 164/11 Sąd Najwyższy na kanwie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych zważył m.in., że "warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy, jest więc legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po 1 stycznia 2009 r. W przypadku kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do "nowego" świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany."

W świetle powyższego nie powinno budzić jakichkolwiek wątpliwości, iż ubezpieczony spełnia przesłankę pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze . Będąc zatrudnionym od 1988 r. niemal bez przerwy wykonywał prace kierowcy autobusu o liczbie miejsc przekraczającej 15, tym samym były to prace kwalifikowane jako wykonywane w warunkach szczególnych zgodnie poz. 2 działu VIII wykazu A stanowiącego załącznik do przedmiotowego rozporządzenia jako prace kierowców autobusów o liczbie miejsc powyżej 15. Zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań ubezpieczonego oraz świadków, a także dokumentacji osobowej iż w/w- nego potwierdził, iż ubezpieczony w okresie od 1 grudnia 1988 r. do 10 maja 1992 r. pracował w (...) S.A. na stanowisku kierowcy autobusu , a w okresie od 1 stycznia 1995 r. do 31 października 2001r. pozostawał zatrudniony w (...) (...) sp. z o.o. Biuro (...) jako kierowca autokaru. W okresie od 21 listopada 2002r. do 12 lutego 2003r. pracował na stanowisku kierowcy – konduktora w (...) spółka z o.o. , a od 1 września 2006 r. do 28 lutego 2011 r. pozostawał zatrudniony na stanowisku kierowcy w (...) J. J. (1) w Ż. . W kolejnych okresach (od 3 kwietnia 2012 r. do 30 września 2016 r. oraz od 1 kwietnia 2017 r. do 28 lutego 2022 r. będąc zatrudnionym najpierw w (...) , a następnie w w (...) (...) M. S.) ubezpieczony nadal jeździł autobusami o liczbie miejsc powyżej 15 wykonując przewozy pracowników, dzieci czy turystów.

Wyjaśnienia (z punktu widzenia spełnienia przesłanek określonych w art. 4 lub 49 ustawy) wymagała natomiast okoliczność, czy po 31 grudnia 2008 r. ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 lub 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a zatem czy wykonywał prace kierowcy autobusu w transporcie publicznym. W orzecznictwie dominuje bowiem obecnie stanowisko, zgodnie z którym prowadzenie autokarów wycieczkowych (na trasach krajowych czy zagranicznych) lub autobusów zakładowych (dowożenie do i z pracy) nie jest pracą w transporcie publicznym. Transport publiczny oznacza przewozy autobusowej komunikacji miejskiej lub międzymiastowej. Chodzi zatem wyłącznie o przejazdy na stałych liniach (regularnych trasach) , wg określonego harmonogramu przejazdu (rozkładu jazdy) , z wymianą pasażerów na przestankach (z nieograniczoną i nieokreśloną grupą uczestników). Co więcej, również praca kierowcy polegająca na prowadzeniu autobusu szkolnego (na stałej trasie, z przestankami , o określonej godzinie) nie jest obecnie traktowana jako praca w transporcie publicznym w rozumieniu powyższych przepisów ustawy o emeryturach pomostowych. Przykładowo w wyroku z dnia 3 marca 2020 r. II UK 394/18 Sąd Najwyższy skonstatował, iż skoro wnioskodawca kierował autobusem, z którego korzystał ograniczony krąg osób (pracownicy K. S.A.), to przewóz tym autobusem nie był powszechnie dostępny. Jak wskazał z kolei SA w Poznaniu w wyroku z dnia 27 stycznia 2021r. III AUa 911/20 „ jak ustalono

w niniejszej sprawie odwołujący w momencie rozwożenia pracowników między szybami, nie wykonywał transportu publicznego, gdyż brak było określonego odstępu czasu i transport nie odbywał się po określonej linii, jak podał również podczas składania zeznań po przyjeździe był do dyspozycji pracodawcy, nie było też wprost określonego kursu autobusu między szybami, a rozwożenie pracowników między szybami zależało od danego dnia i ilości pracy. Po przeanalizowaniu zgromadzonych w sprawie zeznań Sąd Apelacyjny stwierdził, że był to transport celowy, odwołujący wykonywał przewozy tzw. "zamknięte", gdyż były dostępne tylko dla pracowników kopalni - choć niewątpliwie odbywały się po drodze publicznej, kiedy to zawoził pracowników na trasie S.-R., natomiast nie ulega wątpliwości że praca odwołującego nie kwalifikuje się na pracę w transporcie publicznym (ogólnodostępnym) zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 14 ustawy i publicznym transporcie zbiorowym. Mając na uwadze powyższe brak było podstaw do przyjęcia, że odwołujący J. M. w spornych okresach po 31 grudnia 2008 r. wykonywał stale i pełnym wymiarze czasu pracę kierowcy autobusu w transporcie publicznym tj. pracy określonej pod poz. 8 załącznika nr 2 w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy pomostowej i zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 14 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym „ . W uzasadnieniu wyroku SA w Szczecinie z dnia 25 lutego 2021 r. III AUa 395/20 sąd ten stwierdził między innymi , że „ ...zestawienie tych bezspornych ustaleń oraz przytoczonych powyżej przepisów prowadzi do wniosku, że ubezpieczony nie wykonywał pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ przewozy turystyczne nie mają charakteru powszechnego - jest to bowiem przewóz określonej liczby osób z jednego punktu do drugiego ustaloną trasą, a w czasie przewozu nie występuje zmiana pasażerów na wyznaczonych trasach wraz z przystankami według rozkładu jazdy podanego do publicznej wiadomości między innymi przez zamieszczenie informacji na przystankach wymienionych w rozkładzie jazdy”.

W świetle powyższego należy zauważyć, iż z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż po dniu 31 grudnia 2008 r. w/w - ny choć incydentalnie, to jednak wykonywał pracę w szczególnym charakterze w rozumieniu ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych czyli wymienioną w pozycji 8 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych pracę kierowców autobusów w transporcie publicznym . W okresie zatrudnienia w firmie (...) ubezpieczony w okresach kilkudniowych wykonywał bowiem przejazdy autokarem na stałych liniach, o stałych godzinach, z nieokreśloną grupą pasażerów. Dotyczyło to pracy świadczonej przezeń w ramach komunikacji zastępczej za przewoźników kolejowych - (...) (przewoził autobusem pasażerów z T. i A. K.) oraz (...) , a także transportu dzieci w gminie B. , które to zadania przejął później (...) włączając te przewozy do własnego rozkładu jazdy . Nie ma przy tym znaczenia relatywnie niewielki udział tego rodzaju przewozów w ogólnej liczbie wykonywanych przez ubezpieczonego . Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 maja 2022 r. III UZP 2/22 nabycie prawa do emerytury pomostowej nie jest uzależnione od wykonywania, po dniu 31 grudnia 2008 r., pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez okres przynajmniej jednego miesiąca (art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1924 z późn. zm.). Powyższa teza (którą sąd orzekający w całości podziela) przeczy stanowisku wyrażonemu w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2021 r. II USKP 34/21, w którym stwierdzono, iż krótkie (przypadkowe) i nieodpowiednie do stanu zdrowia zatrudnienie w szczególnych warunkach po 31 grudnia 2008 r. nie uzupełnia brakującego stażu zatrudnienia w szczególnych warunkach do emerytury pomostowej. W realiach niniejszej sprawy należy mieć przy tym na uwadze jej specyfikę - w istocie jednak spore rodzajowe podobieństwo pracy świadczonej przez ubezpieczonego (ale nie zaliczanej do pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych) jako kierowcy autobusu w przewozach turystycznych , pracowniczych (okazjonalnych) czy szkolnych do pracy kierowcy autobusu w transporcie publicznym (we wskazanym wcześniej rozumieniu) , która za pracę w warunkach szczególnych już uznawana jest . Co więcej , sam organ rentowy uznał okresy zatrudnienia ubezpieczonego w latach 2012 – 2016 i 2021 (łącznie ponad 5 lat) za pracę w warunkach szczególnych nie mniej ni więcej właśnie w rozumieniu art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych (patrz pismo ZUS stanowiące odpowiedzi na zobowiązanie sądu w tym przedmiocie k. 42 akt sprawy). Tym samym , wobec wykonywania przez odwołującego się tak kwalifikowanych prac po 31 grudnia 2008 r. zastosowanie w stosunku do niego znajduje art. 4 (a nie art. 49) ustawy o emeryturach pomostowych. Jednocześnie nie ulega wątpliwości, iż w/w - ny oprócz spełnienia przesłanki wykonywania po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 , spełnia również pozostałe przesłanki dotyczące wykonywania pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia RM z 7 lutego 1983 r. w okresie przez 1 stycznia 1999r. w wymiarze co najmniej 15 lat (wymienione w pkt 2 i 5 tegoż przepisu) , to znaczy legitymuje się (do 1 stycznia

2009 r.) łącznym stażem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia lub art. 3 ust. 1 lub 3 ustawy wynoszącym wymagane 15 lat.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy uznając odwołanie za zasadne, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

W punkcie 2 wyroku Sąd zgodnie z treścią przepisu art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu, biorąc pod uwagę okoliczności przedmiotowej sprawy nie zaistniały podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowy. Sformalizowany przebieg postępowania przed organem rentowym uprawniał go do zakwestionowania spełnienia przez ubezpieczonego przesłanek niezbędnych dla przyznania mu prawa do emerytury pomostowej (brak właściwego udokumentowania okresów pracy wymienionej w nowych wykazach) , a ustalenie, że takowe spełnia było możliwe dopiero po przeprowadzeniu obszernego postępowania dowodowego.